

BIBLIOGRAFI

Litteratur

- Alaby, 1999. Vår framtid: äldres vård och omsorg inför 2000-talet : slutrapport Stockholm. Svenska kommunförb. Serie: Äldreberedningen, ISSN 99-2869342-0
- Apt, 1992. "Family Support to Elderly People in Ghana" i Hal L. Kendig, Akiko Hashimoto, and Larry C Coppard, (red). Family Support for the Elderly, Oxford: Oxford University Press.
- Arnell, 1999. "Hjälpmedelmarknaden i Sverige. En översikt". Hjälpmedelsinstitutet.
- Att bo och vårdas hemma, 2001. "IT ger nya möjligheter inom vård, omsorg och boende", rapport nr 1 från ett interaktivt seminarium inom ITHS-programmet. Carelink & Vårdalstiftelsen.
- Balsvik. Forslag til finansieringsordningar for Telemedisin 1, 0. Nasjonalt senter for telemedisin (NST), Regionsykehuset i Tromsø
- Bankel & Wadström, 1995. "IKEA Care – en marknadsanalys av produkter för personer med åldersbetingade funktionshinder." Handelshögskolan i Göteborg, 1995.
- Barron, Ironside & McMahon, 1998. "The Balance of Care". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale, Charness (red.). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48.
- Bengtson, Rosenthal & Burton, 1995. "Paradoxes of Families and Aging". In Binstock & George (red) *Handbook of Aging and the Social Sciences*, Fourth Edition, San Diego: Academic Press.
- Berlo & Valen, 1998. "First Experiences with Using E-Mail and Internet by Elderly Living in Sheltered Housing". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale, Charness (red.). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Blixt, 1985. "Hur kan vi nå varandra - tekniken och pensionärerna?" Redaktör, SFRF.
- Bolander, 1985. "Trygghetslarm - inte bara teknik". I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Ström & Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.
- Bouchayer & Rozenkier, 1998. "Individual and Collective Ageing and Technological Developments: A French Social Sciences Research Programme". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. c. IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Bouma, 1998. Gerontechnology: Emerging Technologies and their Impact on Aging in Society. I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Carelink, 1/2002. "IT i primärkommunal vård och omsorg – nu och i framtiden". Kemlén. Carelink rapport nr 1/2002.
- Carelink, 200. "Utvärdering av telemedicinsk försöksverksamhet – erfarenheter från tre pilotprojekt". PM, Carelink.
- Carelink, 2001b. "Strategier för effektiva och samverkande IT-stöd i sjukvården". Carelink rapport nr 1/2001
- Carelink, 2002. "Marknadsförutsättningar för samverkande IT-stöd inom vård och omsorg". Rapport, Scheweiler.
- Carelink, 2002b. "Prissättning av telemedicinska tjänster, Carlsson. Opublicerad rapport
- Carelink, 3/2002. "Telemedicin – en resurs i vård och omsorg". Carelink rapport nr 3/2002.
- Carelink, 4/2002. "IT-stöd för vård i hemmiljö 2002 – exempel från svenska kommuner". Carelink rapport nr 4/2002. Kemlén.
- Chan, Bocquet, Campo. Val, Esteve & Pous, 1998. "Multisensor System and Artificial Interlligence in Housing for the Elderly". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Charness, 1998. "Ergonomics and Ageing: The Role of Interactions". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Christenson, 1998. "Implementation of Assistive Technology in Homes of Well Older People". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Coleman, 1998. "Improving the Quality of Life for older People by Design". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment In the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Collste, 1993. "Etik i data samhället". Stockholms förlag : Carlsson. ISBN: 91-7798-652-0

Creedon, Malone, Dutra & Perse, 1998. "Human Factors Engineering Approach to Gerontechnology: Development of an Electronic Medication Compliance Device". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Dahlman, 1985. "Industriell produktutveckling för anpassning av omgivningen. Exempel och svårigheter". Inst. För konsumentteknik, Chalmers tekniska högskola, Göteborg. I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

Delorme & Marin-Lamellet. "Age-Related Effects on Cognitive Processes: Application to Decision-Making under Uncertainty and Time Pressure".

Dewsbury m.fl., 2001. "Designing Residential Spaces for People with Disabilities: A Thinkpiece".

Dewsbury, Taylor, Webster. Scottish Centre for Environmental Design Research (SEARCH), The Robert Gordon University, Aberdeen, Scotland. Presenterad vid International Council for Research and Innovation in Building and Construction Working Group W084 konferensen "Designing for Inclusivity". The University of Salford, Oct 2001.

Dewsbury m.fl., 2001a. "Designing Reliable Smart Home Technology for Disabled People". Dewsbury, Taylor, Edge. 2001. Paper presented at the IRC Workshop "Dependability in Healthcare Informatics March 2001".

Dewsbury m.fl., 1999a. "Bringing IT into the home. A Landscape Documentary of Assistive Technology, Smart Homes, Telecare and Telemedicine in the Home in Relation to Dependability and Ubiquitous Computing". Dewsbury, Sommerville, Rouncefield & Clarke. DIRC Workpackage: PA71.1. Draft. Lancaster University computing Dept.
<http://www.comp.lancs.ac.uk/computing/research/cseg/projects/dirc/index.html>.

Dewsbury m.fl., 2000. "Designing the Home to Meet the Need of Tomorrow... Today: Deconstructing and rebuilding the home for life". Presenterad rapport vid ENHR Konferensen i Gävle, Juni 2000.

Dewsbury, 2001c. "Designing the Home to Meet the Need of Tomorrow... Today: Smart technology, health and well-being". Scottish Centre for Environmental Design Research (SEARCH) The Robert Gordon University, www.rgy.ac.uk/subj/search/

Dewsbury, Taylor, Edge, 2002. "Designing dependable assistive Technology Systems for Vulnerable People". I *Health Informatics Journal*. Vol 8 nr 2.

DS 2002:23. Hur står det till med hälso- och sjukvården och äldreomsorgen

DS 2002:3. Vård ITiden – Strategier och åtgärder för att bredda användningen av telemedicin och distansöverbyggande vård

Dunn, 2000. "Housing as a Socio-Economic Determinant of Health: A Conceptual Framework". Dept. Of Community Health Sciences Centre for Health and Policy Studies.

Edge, Taylor & Dewsbury, 2000. "The potential for smart home systems in meeting the care need of older persons and people with disabilities". I *Seniors' Housing Update* Vol 10, No 1. Oktober 2000. The Robert Gordon University, School of Construction.

Ekman, 2001. "Consumption and Production by Age, With Emphasis on Health Care Expenditures" i *Two Essays in Health Economics*, lic. avhandling, Handelshögskolan i Stockholm.

Eliasson & Spänt, 2000. "Äldres önskemål och behov för god livskvalitet, Äldreomsorgsprojektet", Koopi.

Elisson, 2002. "Expertsystem inom sjukvården. Undersökning av de etiska problem som uppstår vid användandet av expertsystem inom sjukvården". IT3 Linköpings Universitet.

Eurostat, 1996. (Statistical Office of the European Communities) Population, Households, and Dwellings in Europe, Main Results of the 1990/1991 Censuses, Luxembourg.

Folkhälsorapport, 2001. Sammanfattning. Socialstyrelsen. www.sos.se

Fozard & Heikkinen, 1998. "Maintaining Movement Ability in Old Age: Challenges for Gerontechnology". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Freedman, Aykan & Martin, 2001. "Aggregate Changes in Severe Cognitive Impairment among Older Americans: 1993 and 1998", *Journal of Gerontechnology: Social Sciences*, Vol, 56B, No. 2.

Freeman & Soldo, 1994. "Trends in Disability at Older Ages: Summary of a Workshop", Washington, DC: National Academy Press.

Freeman, 1993. "Mental health and high-rise housing". *Unhealthy housing: Research Remedies, and Reform*. R. Burrige and Ormandy. London, E. & F. FN. Spon.

Fredriksen, 2002. *Illustrerad vetenskap NR2/2002, s. 44-51*.

Frenk et al., 1989. "The Epidemiological Transition in Latin America" in International Population Conference, New Dehli, Vol. 1. Liege, Belgium: International Union for the Scientific Study of Population.

Freudenthal. *Modelling Age Differences in the Interaction with New Technology*.

Gustafson, 1999. "Wired for Health and Well-Being: The Emergence of Interactive Health Communication" Science Panel on Interactive Communication and Health Office of Disease Prevention and Health Promotion. US Dept of Health and Human Services, U.S. Government Printing Office, April 1999. Eng & Gustafson.

Hagestad, 2000. "Intergenerational Relations", Paper prepared for the United Nation Economic Commission for European Conference on Generations and Gender, Geneva, July.

Halpern, 1995. "Mental health and the built environment", Washington, D. C., Taylor & Francis Ltd.

Hammarberg, Korhonen & Söderborg, 1998. *IT-anpassade handikappbostäder – samhällsekonomiskt lönsamt?* En explorativ fallstudie. C-uppsats 10 poäng. Management i medicinsk teknik. Södertörns Högskola..

Harghust, 1982. In Cokerham W C. Ed. *Medical Sociology*. New Jersey: Prentice Hall.

Hashimoto, 1991. "Living Arrangements of the Aged in Seven Developing Countries: A Preliminary Analysis", *Journal of Cross-Cultural Gerontechnology*, Vol. 6.

Health Plans Skeptical of Remote Monitoring

Heikkinen, 1998. "Determinants of Healthy Ageing- Implications for Research Policy", Rapport inför World Health Organisation Expert Committee on Determinants of Healthy Ageing, Geneva, December.

Helander, 1998. "Ageing in the Information Society: A European Perspective". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Hellström, 2002. "Äntligen studier som visar att telemedicin kan vara kostnadseffektivt!". I *Läkartidningen*, nr 1-2, 2002. Vol 99.

Hemma på äldre da'r, 1994. Ädelutvärderingen 1994:17, Socialstyrelsen.

Hermalin, 1999. "Strengthening Ties between Aging Research and Policy", The Institute of Economics, Academia Sinica, Taipei, Taiwan..

HI, 1996. Kartläggning av utvecklingsföretagen inom hjälpmedelsområdet, Handikappinstitutet, 1996.

HI, 1997. IT för funktionshindrade och äldre. Förslag till handlingsprogram för åren 1998-2002. Handikappinstitutet, 1997 Lindqvist & Jacobsson.

HI, 2000. "Vägar till Hjälpmedel och samhällsstöd"..

HI. 2001. User Involvement in Development and Evaluation of Assistive Technology,

Hjortsberg & Svarvar, 1999. "Kostnadsjämförelse mellan slutna sjukhusvård och medicinskt omfattande hemsjukvård -Cancer i livets slutskede". IHE Arbetsrapport 1999:2.

Hopton & Hunt, 1996. "The health effects of improvements to housing: A longitudinal study". *Housing Studies* 11(2): 271-287.

Hunt, 1998."Technologies to Support Carers". Gail Gibson. I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Håkansson, Gavelin. "What do we really know about the cost-effectiveness of telemedicine?" I *Journal of Telemedicine and Telecare*, 2000. 6 Suppl.

Hälsa- och sjukvårdsrapport, 2001, Sos.

Imhof, 1998. "Twice as Many Years as our Ancestors: And the Concept of a Life Plan". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

ITHS, 2000. "Sjunet – Sjukvårdens nät. Till nytta för patienten". Rapporter från verksamhetsprojekt initierade av projekt Sjunet inom områdena Telemedicin och Elektronisk Handel.

Samverkansorganisationen Sjunet. Uppsala 2000.

Jacobzone, 1999. "Ageing and Care for Elderly Persons: An overview of International Perspectives", Labour Market and Social Policy Occasional Papers. No. 38. Organisation for Economic Co-Operation and Development, Paris.

Johnston, Wheeler, Deuser & Sousa, 2000. "Outcomes of the Kaiser Permanente Tele-Home Health Research Project". Home Health Department, Kaiser Permanente Medical Center, Sacramento, Calif., USA. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/>

Jonsson, 1985. "Dynamiska perspektiv - ekonomiska realiteter". I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

Joustra-Enquist, & Eklund, 2001. "Hälsa- och sjukvårdskonto - sjukvårdens motsvarighet till Internetbank." Slutrapport, projektet Sustains. 2001-10-01. Uppsala.

Kinsella & Velkoff, 2001. An Aging World: 2001. International Population Reports. US Department of Commerce Economics and Statistics Administration. US Census Bureau/ Department of Health and Human Services. National Institutes for Health. National Institute on Aging. Issued November 2001 P95/01-1

Klassificering av hjälpmedel för handikappade 1993. Nordiska nämnden för handikappfrågor.

- Kroutko & Potemkina, 1998. "Method and Computer Kalache, 1996. "Ageing Worldwide" i Shah Ebrahim & Alecandre Kalache, red. *Epidemiology in Old Age*, London: BMJ Publishing.
- Kasalova & Mellanova, 1998. "Keeping the Elderly at Home". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Kinsella & Taeuber, 1993. An aging Wold II. US Census bureau. Series P95/01-1. *International Population Reports*. Washington DC: Government Printing Office. Technology for Creating Psychological Support and Propaganda of Healthy and Life-Span-Increasing Nutrition".
- Lagermalm, 1985. "Hur skall vi påverka den tekniska utvecklingen?". Arbetsgruppen för samhällsorienterad teknikutveckling och - tillämpning, Stockholm. I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.
- Lakdwalla & Philipson, 1998. "The rise in Old Age Longevity and the Market for Long-Term Care", NBER Working Paper 6547.
- Lawton, 1998. "Future Society and Technology". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Levin & Norman, 2001. *Vårdens chans - en modell för morgondagens vård & äldreomsorg*. Ekerlids förlag 2001.
- LF, 2000a. "Vilka utvecklingshinder finns för telemedicin?" Rapport från projektet "Telemedicin- regional och nationell samverkan" delprojekt "Incitament och implementering". Landstingsförbundet, 2000.
- LF, 2000b. "Vilken potential finns för telemedicin?" Rapport från projektet "Telemedicin – regional och nationell samverkan" delprojekt "Incitament och implementering". Landstingsförbundet, 2000.
- LF, 2001. "Telemedicin ur ett ledningsperspektiv". Rapport från projektet "Telemedicin - regional och nationell samverkan". Carlsson & Leffler. Landstingsförbundet. www.lf.se
- LF, 2002. "Alla kan vinn@! E-relationer öppnar vården!". Publikation, Landstingsförbundet.
- Lundborg, 1985. "Teknisk utveckling till det bättre för äldre beträffande öron och hörsel?" I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.
- Lundin, 2001. "Vägen till visionen – vad krävs av tekniken, strukturerna och kulturen?". Arbetsversion 1.0. www.lf.se
- Lundin, 2002. "Klarar vi sjukvården?" I *Ekonomisk Debatt*, årg 30, nr 4.
- Lupton & Seymour, 2000. "Technology, selfhood and physical disability", *Social Science & Medicine*, 50, 1852.
- Långtidsutredningen 1999/2000. "Kommer det att finnas en hjälpare hand?" Batiljan & Lagergeren, Finansdep.
- Mace, 1998. "Universal Design in Housing", i *Assistive Technology*, 10, 1, 21-28
- Mair, Haycox, MY, Williams. "A review of telemedicine cost-effectiveness studies". *Journal of Telemedicine and Telecare* 2000. 6 Suppl.
- Martin, 1992. "Every House You'll Ever Need: A design guide for barrier free housing", Edinvar, Scotland.
- Matthews & Matthews, 1996. "Caught in the Middle? Occupancy in Multiple Roles and Help to Parents in a National Probability Sample of Canadian Adults", IESOP Research Paper, No. 4. Hamilton: McMaster University.
- Mellström, 1985. "Olycksfall hos äldre". I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.
- NAS, 2000. "Clearing the Air: Asthma And Indoor Air Exposure". I *Medicine*, Washington, DC, National Academy of Sciences Press.
- Nyangweso, 1998. "Transformation of Care of the Aged among Africans - A Study of Kenyan Situation". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.
- Odén, Svanborg & Tornstam, 1993. *Att åldras i Sverige*. Stockholm. Natur och kultur
- OECD, 1996. (Organization for Economic Co-operation and Development). *Caring for Frail Elderly Popole*, Social Policy Studies. No 19. Paris.
- OECD, 1997. *Aging in OECD Countries. A Critical Policy Challenge*, Paris.
- OECD, 1998. *Maintaining Prosperity in an Ageing Society*, Paris.
- Olsson, 2001. MDI rapport.
- Omran, 1971. "The Epidemiological Transition: A Theory of the Epidemiology of Population Change", *Milbank Quarterly*, Vol 49.

Paulsson, 1985. "Bostadens tillgänglighet - teknik och miljö". Bostadsplanering, Chalmers Tekniska högskola. I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

HI, 2001. Persson. "Dator och Internet hemma hos personer med funktionsnedsättning". Hjälpmedelsinstitutet. (äldre har sämre tillgång till datorer)

Persson, 2001. "Förebyggande insatser i ett system med både privata och offentliga aktörer". I *Vinst för Vården*. SOU 2002: 31.

Plooj-van Gorsel, 1998. "Opening Adress at the Conference on Gerontechnology". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Proposition, 1999/2000:149. Nationell handlingsplan för utveckling av hälso- och sjukvården. Socialdepartementet.

Riley, 1990. "Long-term Morbidity and Mortality Trends: Inverse Transition", i Cladwell et al.(red), *What We Know about health Transition: The Cultural, Social and Behavioral Determinants of Health*, Vol. 1. Canberra: Australian National University.

Robine & Romieu, 1998. "Healthy Active Aging: Health Expectancies at Age 65 in the Different Parts of the World", Rapport inför Meeting of WHO Expert Committee on Determinants of Healthy Ageing, Geneva, 1.7 Dec.

Bianchi & Bandinelli. "Proposals and Solutions for Autonomy of the Disabled and Elderly". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Rosenthal, Martin. Matthews & Matthews, 1996. "Caught in the Middle? Occupancy in Multiple Roles and Help to Parents in a National Probability Sample of Canadian Adults", IESOP Research Paper, No. 4. Hamilton: McMaster University.

Rubenowitz, 1985. "Intellektuella funktioner och arbetskapacitet bland äldre". I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

SCB, 2000. Statistiska Centralbyrån. Sveriges framtida befolkning. Befolkningsframskrivning för åren 2000-2050. SCB-Tryck. Örebro.

Schwartz, 1999. "The Consumption Junction: A proposal for Research Strategies in the Sociology of Technology" i Wiebe. Thomas & Trevor (red) *The Social Construction of Technological Systems. New Directions in the Sociology and History of Technology*. MIT Press Cambridge 1990.

SNS, 1992. Svensk sjukvård - bäst i världen?. SNS Förlag, Stockholm.

Soldo & Hill, 1993. "Intergenerational Transfers: Economic, Demographic and Social Perspectives", Annual Review of Gerontology and Geriatrics, Vol. 13.

SOU 2002: 31. Vinst för vården. Idébetänkande från utredningen: Vårdens ägarformer - vinst och demokrati. Stockholm 2002. Nordstedts Tryckeri AB.

SOU 2002:25. Vårt digitala tjänstesamhälle – vision 2011+. Visioner och reflektioner om önskvärda framtider. Rapport från IT-kommissionens hearing 24-25 september 2001. IT-kommissionens rapport 3/2002.

SOU: 1995:68. IT-kommissionens arbetsprogram 1995-1996. (IT def)

Steenbekkers, 1998. "Visual Capacities of the Elderly, Relevant to Man-Product Interaction, Assessed in the Delft Gerontechnology Project.

Stevenson, 1998. "The Place of Elderly in a Changing Social and Economic Environment". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Story mfl, 1998. "The Universal Design File: Designing for people of all ages and abilities." The Center for Universal Design, NC State University. I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Strehler, 1975. "Implications of Aging Research for Society", i *Theoretical Concepts of Developmental and Age Changes, Federation Proceedings*, Vol. 34. No 1.

Strom, 1985. "Technology and Family Relationships". I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

Strömberg, 1999. "Demography, Voting, and Public Expenditures: Theory and Evidence from Swedish Municipalities", opublicerat manuskript, Institutet för internationell ekonomi, Stockholms Universitet.

Svanborg, 1985. "Det fysiologisk-medicinska perspektivet. Ekologi, åldrande och hälsa. Ekologisk påverkan på sjuklighet - även på åldrandet?" I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem.

Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Ström & Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

Svanborg, 1996. "The Health and Survival of the Elderly. Evidence from the Gothenburg Longitudinal Study". I Caselli & Lopez (red). *Health & Mortality Among Elderly Populations*, Oxford: Oxford University Press.

Svanborg, 1996. "The Health and Survival of the Elderly. Evidence from the Gothenburg Longitudinal Study". In Graziella Caselli & Alan D Lopez, red. *Health & Mortality Among Elderly Populations*, Oxford: Oxford University Press.

Svensson & Edebalk, 2001. "90-talets anbudskonkurrens i äldreomsorgen - några utvecklingstendenser", IHE 2001.

Szebehely, Lindström & Platz, 1997. "Hemhjälp-utvecklingen: Samma problem, skilda lösningar? De sista åren". *Eldreomsorgen i Skandinavien 1960-95*, 1997.

Sörensen, 1994. COST A4: "The Social Shaping of Technology in Proceedings of the Workshop on Elderly, Elderly disabled and Technology". Brussels 17-18. January 1994. Commission of the European Communities.

Tamura, Togiwana, Ogawa & Yamakoshi, 1998. "Fully Automated Health Monitoring at Home". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Taylor, 2001. "Frankenstein Homes: Would you want to live in one?". Scott Sutherland Architecture, The Robert Gordon University, Garthdee Road, Aberdeen. I *New Technology in Human Services*, Vol 14 No 1-2

Teknisk Framsyn, 1999. Slutrapport, Panel 1: Hälsa, medicin och vård. Det nationella projektet Teknisk Framsyn syftade till att belysa tänkbara tekniska framsteg och marknadsutveckling 15-20 år framåt i tiden. Projektet drevs av Kungliga Vetenskapsakademien, Nutek, Stiftelsen för strategisk forskning, och svenska industriförbundet med stöd från regeringen.

Tengroth, 1985. "Modern operationsteknologi och elektronik - en revolution för äldre". I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Carl Ström, Daibid Ottoson (red). Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

Thomas, 1972. "The Lives of a Cell". Viking Press. NY 1972. I *Teknik och åldrande*. Arbetsgruppen för Studiet av de Äldres Problem. Svenska Personal-Pensionskassan (SPP). Red. Carl Ström, David Ottoson. Symposium i Wenner-Gren Center, Stockholm. 9-10 maj 1985.

Utbult, 2002. "Vård närmare dig". Synopsis. En Teldokrapport som handlar om hur IT stöd till egenvård, hemsjukvård och äldreomsorg förnyar kommunikation och samarbete mellan vårdtagare och vårdgivare.

Utbult. "Vårdkedjan och informationstekniken. Reportage om erfarenheter av datorstöd för vårdflödenas informationsfloder". TELDOK Rapport 119:

Utbult. "Näthälsa. Internetpatienter möter surfande doktorer – uppstår konfrontation eller samarbete?" Teldok. Rapport 138: Näthälsa

Utmaningar i framtidens hälso- och sjukvård, 2001. Sammanfattning av den nationella handlingsplanen för utveckling av hälso- och sjukvården. 2001. Ljungbergs tryckeri. Art. nr S2001.017 (om att anhängiga måste få mer stöd).

Wallbing, Svanberg m.fl., 1999. "Telemedicin Arvidsjaur", slutrapport.

Weisman, 1999. "Creating Justice, Sustaining Life: The role of Universal Design in the 21st Century", Keynote Address, Adaptive Environments Centre 20th Anniversary Celebration, Boston.

Westman, 1991. *Kvinnlig kompetens och manlig teknik inom äldre- och handikappomsorg*. Lic. uppsats, Umeå 1991.

White, 1998. "Telematics for the Integration of Disabled and Elderly People - Technology to Help Family Caregivers - Interesting Innovations from the United States". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Whitten, Kingsley & Grigsby, 2000. "Results of a meta-analysis of cost-benefit research: is this a question worth asking?" *Journal of Telemedicine and Telecare*, 6 Suppl 1:4-6.

Whitten m.fl., 2002. "Systematic review of cost effectiveness studies of telemedicine interventions".

Whitten, Mair, Haycox, May, Williams, Hellmich. *BMJ* 2002 324: 1434-1437.
<http://bmj.com/cgi/content/full/325/7364/598#art>

Williamas m.fl, 1998. A Systems Approach to Achieving CarerNet – An Integrated and Intelligent Telecare System. Williams, Doughty and Bradley. *IEE Transactions on Information Technology in Biomedicine*, Vol. 2. No. 1.1 March, 1998.

Wimo, Karlsson, Sandman & Winblad, 1995. Vården av dementa – en tickande kostnadsbomb? *Nordisk Medicin*, vol.110 nr 4, 1995

Wolf, 1998. "A New Opportunity for Cross-National Research. Economics of Aging Interest Group Newsletter, Fall". I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie. Vårdalnyt, 2001. Information från Vårdalstiftelsen Nr 2/2001.

Välfärdsfakta, 2002. Sammanställning av fakta/nyckeltal inom välfärdsområdet. Samordningskansliet. Juni 2002. Regeringskansliet. Socialdepartementet.

Yokoyama, 1998. Gakuen University, Japan. I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Ytterligare om ekonomisk nytta: www.cyber-care.net/press_fla_medicaid_report.htm.

Östlund, 1995. Gammal är äldst. En studie av teknik i äldre människors liv. Linköping Studies i *Arts and Science*. No. 129. Institute of Tema Research, Linköping. Tema Teknik och social förändring.

Östlund, 1998. "Social or Technical Perspectives - Does it Matter?" I *Gerontechnology. A Sustainable Investment in the Future*. Graafmans, Taipale & Charness (red). IOS Press, Amsterdam. ISSN: 0926-9630. Studies in Health and Informatics. Vol 48. Serie.

Övriga trycksaker

Ace Care AB. Broschyr.

Attendo Senior Care, Årsredovisning, 2001. Broschyr

GEWA "Smart House". The smart living environment for those with special needs- the GEWALINK remote operating system. Broschyr.

SmartLab, 2002. Teknik som bryr sig om. Hjälpmedelsinstitutet. Broschyr

Support@home- trygghet och frihet hemma. Danderydssjukhus. Broschyr.

Tidningsartiklar

Brännström, 2002. "Tekniken i framkanten", *CIO Sweden*, 2/2000.

Collste, 2002. "Bör robotar ta ansvar?". *KTHNYTT* 05/02. Kungliga Tekniska Högskolan

Johard, 1999. "E-boende på väg att revolutionera världen", *Arbetarbladet*.

Fransson, 1999. "Bättre vård med ny teknik", *Arbetarbladet*.

Fredriksen, 2002. Illustrerad vetenskap NR2/2002, sid 44-51.

Dahlqvist, 2000. "Robotar kan rädda välfärden", *Ny Teknik*, 000302

Castelius, 2002. "Framtidens hus redan här", *Aftonbladet*

Granmar, 1999. "Hemdatorn tar hand om framtidens patienter", *Ny Teknik*, 990317

Lignell, 2000. "Gävle kommun vill skapa digitala folkhem". *Ny Teknik*, 000417

Lignell, 2000. "Internet förändrar vården", *IT*, 000927

Lewan, 2002. "Mobil teknik ger trygghet i vården", *Ny Teknik*.

Dagens Nyheter, 2002. "Robotar blir hemhjälp", 021008.

Rosengren, 2002. "Sjukvårdsindustrins ohållbara löften". I *Dagens Nyheter*, 2002-08-13.

Stålldal & Winblad, 2002. "Satsa på äldreforskning", *Svenska Dagbladet*, 20020720.

Sundström, 2002. "Specialistvård på distans", *Ny Teknik*, 020409

Wärn, 2002. "Robotarna flyttar in i våra hem". *KTHNYTT* 05/02. Kungliga Tekniska Högskolan.

Östberg, 2002. "På egna ben". *KTHNYTT* 05/02. Kungliga Tekniska Högskolan.

Thoresson, 1999. "Ljus mot huden mäter puls & andning", *Ny Teknik*, 991125

Thunqvist, 1999a. "Alla landets lokala nätverk knyts ihop", *Ny Teknik*, 990930

Thunqvist, 1999b. "Elektronikindustrin ser ny chans att tjäna pengar på distansvård", *Ny Teknik*, 990930

Vallgården, 2000. "Vårdväntetider på nätet leder till kortare kötider", *Dagens IT*, 000411.

Örnberg, 2001. "Doktorn skickar recept via nätet", *Dagens IT*, 010322

Webbsidor

www.aldrecentrum.se

www.aldreprojektet.gov.se, Äldreprojektet, Socialdepartementet

www.alleato.se

www.attendo.se

www.boviva.se

www.carelink.se

www.clinitrac.se
www.cyber-care.net/press_fla_medicaid_report.htm. om ekonomisk nytta
www.dagensmedicin.se/Article.jsp?article=25439
www.e2-home.com
www.infomedica.se
www.nec.se
www.sanyo.com
www.hitachi.com
www.ehem.com
www.ds.se/facile/
www.frontec.se
www.frontyard.com
www.hb.se/action2/
www.hi.se
www.idebolaget.com
www.ihe.se
www.interactiveinstitute.se
www.iths.se
www.itkommissionen.se
www.iva.se
www.jm.se
www.kks.se, KK-stiftelsen.
www.konnex.org
www.lf.se/
www.matsushita.com
www.mediopt.se
www.microsoft.com/homenet/
www.nada.kth.se/dataterm
www.nyteknik.se
www.octopus.se
www.oecd.org/els/health/, statistik, bland annat inom hälsoområdet.
www.seniornet.se
www.shahal.co.il/
www.siemens.com
www.slf.se
www.smarthomes.com
www.smartthinking.ukideas.com
www.gdewsbury.ukideas.com/Asmarthomeguide.html#Types
www.sos.se. Socialstyrelsens hemsida
www.tekniskamassan.se/
www.telemedicin.net
www.teldok.org/
www.tietoenator.se
www.vallgossen.se/
www.vardal.se
www.vardalinstitutet.se
www.vardguiden.nu
www.vattenfall.se/hejhuset
www.wespot.se
www.vinnova.se
www.wmdata.se
www10.skandia.se/lifeline-trygghetsdoktor

INTERVJUER

Misslyckade kontaktförsök:

Matsushita har inga planer på att etablera sig på den svenska marknaden fn och vill ogärna intervjuas. Endast i Japan säljs produkterna.

Vattenfall har lagt ned denna marknad (smarta hem)

Anders Segerros, **Clinitrac**.¹ CEO. 2002-09-11.

Anita Kemlen, **Carelink**. Projektansvarig för SamverkansCentrum Umeå. 2002-08-16.

Anneth Hjälmeffjord, **Danderyds sjukhus**. Arbetsterapeut. Ansvarig för Vallgossen, och tidigare FACILE. (Se vidare bilagan Framsynta exempel.) 2002-09-10.

Ann-Hedberg Balkå, **Svenska kommunförbundet**. Förbundssekreterare. Enhet/avd.: Äldreomsorg och sjukvård. Arbetar med samverkan & IT i vård och omsorg, kvalitetsfrågor, lagstiftning i praktiskt arbete m.m. 2002-08-29.

Bengt Lundberg, **Landstingsförbundet**. Avdelningen för hälso- och sjukvårdspolitik. Medförfattare till IT i Vården. 2002-08-13.

Bo Beckeström, **IT-kommissionen**². Sekreterare i Observatoriet för IT och tillväxt. 2002-05-22.

Bo Wikström, **Huddinge Universitetssjukhus**. Arbetar bl.a. som samordningsansvarig för Huddinge sjukhus utveckling av närsjukvårdslösningar med externa samarbetspartners. Vice ordförande, Svensk Telemedicinsk Förening. 2002-07-31.

¹ Clinitrac utvecklar handdatorapplikationer, "trådlösa patientdagböcker" för kliniska provningar av läkemedel. Patienter som deltar i läkemedelsprovningar registrerar information om sitt tillstånd i en handdator med hjälp av en pekskärm, information som trådlöst överförs till en server som läkemedelsföretag och behandlande klinik har tillgång till via en webbläsare. www.clinitrac.se

²

Charlotta Lindberg, **Alleato**³. Verksamhetsutveckling inom Affärsområdet Äldreomsorg. Tidigare arbetsterapeut på Danderyds Rehabiliteringsmedicinska klinik. 2002-06-03.

Eva Brolin, **Siemens Elema AB**. Affärsområdeschef, Siemens Medical Solutions. 2002-08-22.

Hans Nyman, **Alleato**. Senior Advisor. Tidigare forskningschef och expert inom Telemedicin på Ericsson. Grundare och General Manager för EriCare som nu är Alleato. 2002-09-05.

Helena Åhman, **Sunbybergs stad**. IT-samordnare, äldre- och omsorgsförvaltningen. Delaktig i pilotprojektet på äldreboendet Lötsjögården⁴ som drivs av svensk äldreomsorg. 2002-04-23.

Håkan Eriksson, **Karolinska Institutet**. Enhetschef och professor. Även programområdesansvarig inom ITHS-programmet (IT inom hälso- och sjukvård)⁵ på **KKS**. 2002-08-01.

Jens Altnäs, **Hjälpmedelsinstitutet**⁶. Arbetar med SmartLab. 2002-07-04, besök 2002-09-04.

³ Alleato är ett "humanteknologiskt" företag, som utvecklar teknikbaserade helhetslösningar inom områdena trygghet, säkerhet och hälsa. Detta för att möjliggöra kvarboende för bl.a. äldre och funktionshindrade. Alleato ägs av Ericsson, Skandia och Huddinge Universitetssjukhus. I tjänsteutbudet ingår bl.a. övervakning/larm, elektroniska lås och informationssystem för patient, anhöriga och vårdpersonal. Se vidare www.alleato.se

⁴ Lötsjögården (som nu drivs av svensk Äldreomsorg) införde nya tekniska stöd för personal och äldre (de som tackade ja) våren 2001. Automatisk övervakning av patienters temperatur, rörelse och puls sker via ett trygghetsarmband, som vid onormala värden automatiskt sänder ett larm till en centraldator i personalköket. Patienten kan också aktivt trigga larm. Förutom en antal andra intelligenta stöd för den boende har också elektroniska lås (individuella kodkort som bara släpper in behöriga genom huvudentrén, i de boendes rum, i medicinskåpet mm.) och informationssystem för personal införts. Detta i samarbete med Alleato. (Se bilagan Framsynta exempel).

⁵ Programmet "IT inom hälso- och sjukvården" (ITHS) syftar bl a till att höja kvaliteten och effektiviteten i hälso- och sjukvården med hjälp av modern teknik. Bakom programmet står Landstingsförbundet. Se vidare www.lf.se, www.carelink.se

⁶ Hjälpmedelsinstitutet verkar för "delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning genom bra hjälpmedel och ett tillgängligt samhälle. Institutet stimulerar forskning och utveckling, provar och upphandlar hjälpmedel, medverkar till kunskaps- och metodutveckling, informerar och utbildar". Se vidare www.hi.se

Jesper Olsson, **Landstingsförbundet**. Avdelningen för Hälso- och Sjukvårdens utveckling. Arbetar med process styrning och IT-stöd för verksamhetsutveckling. 2002-08-20.

Johan Schuber, **IVA** (Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien). Projektledare för projektet ”IT i vården”⁷. 2002-05-24.

Jonas Falkvall, **Vårdalinstitutet**⁸. IT-chef. Även VD för **Idébolaget**⁹. 2002-08-30.

Jörgen Kunnari, **Hjälpmiddelsinstitutet**¹⁰. Arbetar med SmartLab. 2002-07-04, besök 2002-09-04.

Kaj Wirsén, **SEB Tryggliv**. Ansvarig för utformning av tjänster som skall ingå i trygghetsboendet Boviva¹¹, däribland teknikbaserade trygghetslösningar för de boende. 2002-08-26.

Kerstin Lundström, **Octopus Demens AB**¹². VD. Har 30 års erfarenhet inom demensvården som sjuksköterska, samhällsdebattör och engagerad i Alzheimerföreningen i Sverige, bland annat. 2002-09-06.

Krystyna Assarnoi, **KK-Stiftelsen**¹³. Konsult som bl.a. arbetat som koordinator för interaktiva konferenser inom ITHS- programmet (IT inom hälso- och sjukvård). 2002-08-26.

⁷ Projektet IT i vården (våren 2002) syftade till att belysa hur vården fungerar i dag och hur en effektivare ordning kan formas med hjälp av IT, vad som krävs för att nå dit och varför detta inte redan sker genom traditionell samverkan mellan olika intressegrupper. I projektet deltog ”vårdsverige”, IT-branschen och andra betydelsefulla intressenter. Se vidare www.iva.se

⁸ Vårdalinstitutet är ett nystartat, tvärvetenskapligt forskningscentrum med fokus på äldre, långvarigt sjuka och psykiskt sjuka. Vårdalstiftelsen bidrar med ekonomiskt stöd under de 5 första åren. Universitetet i Lund & Göteborg, Region Skåne & Västra Götaland samt kommuner i området deltar. Se vidare www.vardal.se

⁹ Idébolaget, arbetar med ”idédesign och idéuppväxling”, för att utveckla idéer till praktiska och tillgängliga lösningar. För närvarande med inriktning på skola och vård. Se vidare, www.idebolaget.com.

¹⁰ Hjälpmiddelsinstitutet verkar för ”delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning genom bra hjälpmedel och ett tillgängligt samhälle. Institutet stimulerar forskning och utveckling, provar och upphandlar hjälpmedel, medverkar till kunskaps- och metodutveckling, informerar och utbildar”. Se vidare www.hi.se

¹¹ ”Trygghetsboendet” Boviva bygger på ett samarbete mellan SEB Tryggliv, byggbolaget Peab och den privata vårdproducenten Actica Omsorg. SEB Trygglivs idé är att erbjuda pensionssparare kö/platser till Boviva och tillhörande tjänster, däribland säkerhets-, trygghets-, vårdtjänster och komfort. Tanken är ge de boende tillgång till bredband, trygghetslarm och ev. övriga teknikbaserade vårdtjänster. Solskengården i Halmstad är det första komplexet med hyresrätter. Första inflyttningar beräknas ske hösten 2002. Se vidare www.boviva.se

¹² Octopus Demens AB är ett konsultföretag som bl.a. erbjuder föreläsungsverksamhet, arkitekturanpassningar för dementa, rådgivning om bl.a. hjälpmedel för dementa.

Leif Carlsson, **Carelink**¹⁴. Programansvarig för Kommunikation och dokumentation i vårdprocessen. 2002-07-10.

Lennart Magnusson, **Högskolan Borås**. Sjuksköterska och vårdlärare. Projektledare, **ACTION**. (Se bilagan Framsynta exempel). 2002-07-15.

Lennart Ohlsson, **WMDData**. Affärsområdes-ansvarig, Public Sector/Hälso- och sjukvård. 2002-06-24.

Martin Koff. Pensionär, deltidsanställd, **Socialstyrelsen**. Äldreheten. Delaktig i projektet ”Telefonupplysning för äldre”¹⁵. 2002-05-23 och 2002-08-05.

Mats Thorslund, **Äldrecentrum**¹⁶. Professor, forskningsledare Socialhögskolan, Äldrecentrums styrelse. Forskningsledare för Sektorn för socialt arbete/utredningsuppdrag. 2002-08-28.

Mats Ubult, Frilansjournalist som skrivit om IT användning inom vården, se ref.lista. 2002-08-21.

Olle Friberg, **Frontec**. Senior Consultant, Business Integration. Business Unit Manager, Health Systems & Application. 2002-08-27.

Patrik Nilsson, **Wespot AB**.¹⁷ Strategic Product Manager. Lund Ideon Research Park. 2002-08-30.

¹³ Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling. KK-stiftelsen arbetar ”för en bred användning av IT i samhället och för att finna nya tillämpningar”. KKS har tillsammans med Landstingsförbundet i ITHS1 och med Vårdalinstitutet i ITHS2 givit finansiellt stöd till utvecklingsprojekt inom vården. se www.kks.se

¹⁴ Carelink är ett ”svenskt nätverk för Kommunikation i vården”, som bildades av Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet, Privatvårdens Arbetsgivarförbund och Apoteket AB år 2000. Syftet är att främja samverkan och utveckling av IT inom vård och omsorg. www.carelink.se

¹⁵ Socialstyrelsen utvecklade en telefonupplysningstjänst inom vård för äldre (2002) på uppdrag av regeringen. I uppdraget ingick att ta fram en metodhandbok och att utveckla ett nationellt nätverk för upplysning per telefon. www.sos.se

¹⁶ Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum arbetar sedan 1986 med forsknings- och utvecklingsarbete kring äldre människors levnadssituation. Stiftelsens ändamål är "...att ta till vara och praktiskt omsätta erfarenheter och forskningsresultat inom områden av särskild betydelse för de äldres situation i samhället, samt att själv initiera och genomföra forskning och utveckling avseende de äldres förhållande." www.aldrecentrum.se

Per-Olof Eurell, **Attendo Senior Care**¹⁸. Chef för affärsområdet Attendo Systems. 2002-08-23.

Silas Olsson. Har arbetat med projekt, utredningar och forskning kring telemedicin i mer än 15 år. Tidigare programdirektör för utvecklingsarbete inom hälso- och sjukvård på **Telia Research, projektledare** på Hälso- och Sjukvårdens Utvecklingsinstitut (Spri) inom områden som nya medicinska metoder/teknologier, utvärderingar och kvalitetssäkring. Ingår idag i styrelsen för Nordic Telemedicine Association och tjänstgör som Nationell Expert i **EU-kommissionen** i Bryssel inom generaldirektoratet Information Society, enheten Applications for Health. Uppdraget är på två år med stöd i Sverige från Regeringen/Socialdepartementet, Carelink, Nutek/Vinnova och Telia. 2002-08-27.

Sten Nordlander, **Hjälpmiddelsinstitutet**¹⁹. Arbetar med SmartLab. 2002-07-04, besök 2002-09-04.

Tom Grape. Distriktsläkare/verksamhetschef, **Norrtälje norra vårdcentral**, som deltar i projektet ”din vårdcentral på nätet²⁰” inom Stockholms läns landsting. 2002-09-12.

Åsa Schweiler, **Carelink**. Programansvarig för Samverkande IT-produkter och tjänster. 2002-08-05.

¹⁷ WeSpot AB är ett tillväxtföretag som utvecklat sensorteknik som bygger på intelligent bildanalys. Sensortekniken kan tillämpas i hemmiljö t.ex. för att känna av den boendes rörelse/icke-rörelse – och identifiera riskfyllda situationer som hastigt fall eller kramp, för att ge den boende automatisk dörröppning osv. Ambitionen är att kommersialisera ett alarmsystem med distribuerad bildbehandling och erbjuda det till en stor marknad. Idag samarbetar man bl.a med Attendo. För mer information: www.wespot.se

¹⁸ Attendo erbjuder bl.a tekniska trygghetslösningar för eget-/särskilt boende, larm- och säkerhetsutrustning uteklade för demenssjuka samt larmmottagningssystem och administrativa system för omsorgsverksamhet. Dotterbolaget Attendo Care AB erbjuder vårdtjänster. Exempel på tjänster är sängvakt, trampmatta, spisvakt, passagevakt och tjänster för att lokalisera vilna patienter. Se vidare www.attendo.se

¹⁹ Hjälpmiddelsinstitutet verkar för ”delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning genom bra hjälpmedel och ett tillgängligt samhälle. Institutet stimulerar forskning och utveckling, provar och upphandlar hjälpmedel, medverkar till kunskaps- och metodutveckling, informerar och utbildar”. Se vidare www.hi.se

²⁰ Bakom projektet står Stockholms läns landsting, via Vårdguiden som representerar landstinget på Internet. Projektet går ut på att erbjuda patienter ett vårdkonto och därmed möjlighet att kostnadsfritt kunna få receptförnyelse, beställa tid för besök, avbeställa tid och framgent även ställa frågor till Sjukvårdsrådgivningen via krypterad Internetkommunikation. Se vidare www.vardguiden.nu http://www.sll.se/w_ntpon/54182.cs?dirid=54190

Bilaga 4: Intervjuade personer